ดร.สิงห์ทอง บัวชุม
D.P.A., ปร.ด., รป.ด., รป.ม., รม., บธ.

สถาบัน THE BEST CENTER
2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274
www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานธุรการ

(พนักงานราชการทั่วไป)

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

แนวข้อสอบมากกว่า 650 ข้อ

ปี69

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ขอบเขตเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ครั้งที่ 1

1. ความรู้ด้านการวิเคราะห์และวางแผนงาน การประสานงาน และการจัดการองค์การ
2. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
3. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
4. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
5. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
6. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
7. ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562
8. ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
9. ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562
10. ความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร 081-496-8910
LINE: @thebestcenter

299.-

คู่มือสอบเจ้าพนักงานธุรการ (พนักงานราชการทั่วไป)
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....
ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

ราคา 299 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุ๊ป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทนี บัวชุม (ติวเตอร์กุ้ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @ thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

เจ้าพนักงานธุรการ

(พนักงานราชการทั่วไป)

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ราคา 299 -.

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการ (พนักงานราชการทั่วไป) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➢ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา 1

✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ภารกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา 10

➢พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 16

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2562 28

➢ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงินการเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 44

✦แนวข้อสอบระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2563 63

➢พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 67

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 107

➢ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 147

✦แนวข้อสอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2564 175

✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ 213

➢พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 218

✦แนวข้อสอบ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 231

➢พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 236

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 272

➢ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 274

✦แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2561 289

➢พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 295

✦แนวข้อสอบพ.ร.บ.มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ.2562 302

➢ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ.2523 308

✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และวางแผนงาน การประสานงาน และการจัดการองค์การ 317

✦แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับงานธุรการและงานสารบรรณ 325

➢เทคนิคการสอบสัมภาษณ์ 338

ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

<u>วิสัยทัศน์</u>

เป็นองค์กรหลักด้านคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเพื่อประชาชนสุขภาพดี

คำอธิบายวิสัยทัศน์ :

เป็นองค์กรหลัก หมายถึง เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่โดยตรง

คุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ หมายถึง การควบคุม กำกับดูแล ตรวจสอบ เฝ้าระวังทั้งก่อนและหลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาดให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ หมายถึง พัฒนาศักยภาพ และเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการให้สามารถประกอบการได้ตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด รวมถึงยกระดับมาตรฐานการประกอบการให้สามารถแข่งขันได้

ประชาชนสุขภาพดี หมายถึง ประชาชนไม่เสียชีวิต หรือเจ็บป่วยร้ายแรง (Serious injury) จากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง

<u>ภารกิจตามกฎหมาย/พันธกิจยุทธศาสตร์</u>

ภารกิจตามกฎหมาย

กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีภารกิจเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพ และปลอดภัย ส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์ โดยมีหน้าที่ และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วย ผลิตภัณฑ์สมุนไพร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยอาหาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3) เฝ้าระวัง กำกับ และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สุขภาพ สถานประกอบการ และการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์สุขภาพ การพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านสารเคมีของประเทศ และเป็นแกนกลางร่วมดำเนินการกับองค์กรระหว่างประเทศด้านสารเคมี ตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศ และภายนอกประเทศ

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้อง เหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้
6) พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคมสุขภาพ
7) พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้บริโภค และผลประโยชน์ของประเทศชาติ
8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

พันธกิจเพื่อการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์

1) ยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับแนวทางสากล
2) ควบคุมกำกับผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เป็นไปตามกฎหมาย มีคุณภาพ ความปลอดภัยด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล
3) เพิ่มศักยภาพของผู้บริโภค และผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ
4) เสริมสร้างความมั่นคงด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของประเทศ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ทั้งในสภาวะปกติและฉุกเฉินหรือวิกฤติ

<u>เป้าหมาย</u>

ผู้บริโภคปลอดภัย ผู้ประกอบการพัฒนาไกล ระบบคุ้มครองสุขภาพไทยยั่งยืน

<u>ค่านิยม</u>

Thai FDA

Thai	(Thai Value)	ซื่อสัตย์ อ่อนน้อมถ่อมตน
F	(Focus on People)	มุ่งผลประชาชน
D	(Dependable)	ฝึกตน เป็นที่พึ่งพา
A	(Advancement)	พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

<u>ประเด็นยุทธศาสตร์</u>

1) ระบบคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นมาตรฐานสากล
2) ส่งเสริมและพัฒนาความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ
3) ความมั่นคงของผลิตภัณฑ์สุขภาพ
4) ศูนย์กลางผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นเลิศ
5) องค์กรสมรรถนะสูงด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล

<u>วัฒนธรรมองค์กร</u>

1) การมีจิตอาสา (Volunteer Spirit)
2) การมีจริยธรรม (Ethics)
3) การเป็นมืออาชีพ (Professionalism)
4) ความสามัคคี (Unity)

<u>อำนาจหน้าที่</u>

กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขมีภารกิจเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ ซึ่งล้วนถือเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. 2563

ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีภารกิจเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย ส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยอาหาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3. เฝ้าระวัง กำกับ และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สุขภาพ สถานประกอบการและการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์สุขภาพ การพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านสารเคมีของประเทศ และเป็นแกนกลางร่วมดำเนินการกับองค์กรระหว่างประเทศด้านสารเคมีตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ
4. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้
6. พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคมสุขภาพ
7. พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้บริโภค และผลประโยชน์ของประเทศชาติ

8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

<u>โครงสร้างและหน้าที่ของหน่วยงาน</u>

หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ พ.ศ. 2563

ให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีภารกิจเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยผลิตภัณฑ์สุขภาพเหล่านั้นต้องมีคุณภาพและปลอดภัย ส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลทางวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยเครื่องมือแพทย์ กฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง กฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยอาหาร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2) พัฒนาระบบและกลไก เพื่อให้มีการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ
3) เฝ้าระวัง กำกับ และตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์สุขภาพ สถานประกอบการและการโฆษณา รวมทั้งผลอันไม่พึงประสงค์ของผลิตภัณฑ์สุขภาพ การพัฒนาระบบความปลอดภัยด้านสารเคมีของประเทศ และเป็นแกนกลางร่วมดำเนินการกับองค์กรระหว่างประเทศด้านสารเคมีตลอดจนมีการติดตามหรือเฝ้าระวังข้อมูลข่าวสารด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพจากภายในประเทศและภายนอกประเทศ
4) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และระบบงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
5) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีศักยภาพในการเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องเหมาะสม ปลอดภัย และคุ้มค่า รวมทั้งการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิของตนได้
6) พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน และเครือข่ายประชาคมสุขภาพ
7) พัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อให้งานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของผู้บริโภค และผลประโยชน์ของประเทศชาติ
8) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา แบ่งส่วนราชการดังนี้

1) สำนักงานเลขานุการกรม
2) กองควบคุมเครื่องมือแพทย์
3) กองควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย
4) กองควบคุมวัตถุเสพติด
5) กองด่านอาหารและยา
6) กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร
7) กองผลิตภัณฑ์สุขภาพนวัตกรรมและการบริการ
8) กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค
9) กองยา
10) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
11) กองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น
12) กองอาหาร

กฎหมาย

1) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522
2) พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2518) ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2522) ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2528) ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2530) และฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2562)
3) พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2558
4) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2544) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2551) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562)
5) พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. 2551 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562)
6) พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562
7) พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติด

อนุสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศ

1) The Single Convention on Narcotic Drugs, 1961
2) The Convention on Psychotropic Substances, 1971
3) The International Code of Marketing of Breast-milk Substitute 1981
4) The United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances 1988

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการภายใต้กฎหมายทั้ง 7 ฉบับนี้ โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 5 คณะ ได้แก่

1) คณะกรรมการอาหาร
2) คณะกรรมการยา
3) คณะกรรมการเครื่องสำอาง
4) คณะกรรมการควบคุมยาเสพติด
5) คณะกรรมการเครื่องมือแพทย์

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดนโยบายสนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาด้านยา อาหารและเคมีวัตถุ เป็นกลไกประสานงานกับหน่วยงานอื่น คณะกรรมการดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการแห่งชาติทางด้านยา คณะกรรมการแห่งชาติด้านอาหาร คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยความปลอดภัยทางด้านเคมีวัตถุ การดำเนินงานควบคุมทางด้านต่างๆ จะต้องดำเนินให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ และมติของ คณะกรรมการตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น และเลขาธิการฯ รองเลขาธิการฯ เจ้าหน้าที่ของกองที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด เภสัชกรกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค และเภสัชสาธารณสุข รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ กทม. ที่ อย. ได้มอบให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหารตาม พรบ.อาหาร พ.ศ. 2522 เพื่อสามารถตรวจสอบดูแลคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหารที่จำหน่ายในท้องตลาด และทำหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและมติของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น

แผนภูมิโครงสร้างและอัตรากำลัง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (ตามกฎกระทรวงฯ พ.ศ. 2563)

ปีงบประมาณ 2569
ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2569

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา — 958 (ขรก. 837, พรก. 114, ลจป. 7)

เลขาธิการ ฯ (บริหารสูง)

- รองเลขาธิการ ฯ (บต) - 3
- นักวิชาการอาหารและยา (ทว) - 2
- นักวิชาการอาหารและยา (ชช) - 3
- เภสัชกร-พรก (ชช.เฉพาะ) - 2
- นักวิชาการอาหารและยา -พรก (ชช.เฉพาะ) - 1

กองกฎหมาย — ขรก. 16, พรก. 3

กลุ่มตรวจสอบภายใน — 5 (ขรก. 3, พรก. 2, ลจป. 0)

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร — 5 (ขรก. 3, พรก. 2, ลจป. 0)

สำนักงานเลขานุการกรม ผู้อำนวยการ สูง	56 (ขรก. 39, พรก. 12, ลจป. 5)	กองควบคุมเครื่องมือแพทย์ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง	72 (ขรก. 63, พรก. 8, ลจป. 1)	กองควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง	96 (ขรก. 92, พรก. 4, ลจป. 0)	กองควบคุมวัตถุเสพติด ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง	62 (ขรก. 54, พรก. 8, ลจป. 0)
กองด่านอาหารและยา ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง	101 (ขรก.85, พรก.16, ลจป. 0)	กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) ต้น	33 (ขรก. 30, พรก. 3, ลจป. 0)	กองผลิตภัณฑ์สุขภาพนวัตกรรมและการบริการ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) ต้น	28 (ขรก. 25, พรก. 3, ลจป. 0)	กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง	33 (ขรก. 25, พรก. 8, ลจป. 0)
กองยา ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง	176 (ขรก. 163, พรก. 13, ลจป. 0)	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ผู้อำนวยการ สูง	67 (ขรก.56, พรก.11, ลจป. 0)	กองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง	49 (ขรก. 45, พรก. 4, ลจป. 0)	กองอาหาร ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง	144 (ขรก. 129, พรก. 14, ลจป. 1)

ระดับ	บส	บต	ทว	ชช	อส	อต	ชพ	ปก/ชก/ชพ	ปก/ชก	อว	ปง/ชง	รวม	ลปจ	พรก
จำนวน	1	3	2	12	10	2	156	21	575	6	49	837	7	114

ปีงบประมาณ 2569

ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2569

แผนภูมิโครงสร้างและอัตรากำลังภายในของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เลขาธิการ ฯ (บริหารสูง)

1,689	
ขรก.	837
พรก.	114
ลจป.	7
ลจม.	659
พนักงานเงินทุนฯ	55
ลจป.เงินทุนฯ	17

รองเลขาธิการ ฯ (บต) - 3

นักวิชาการอาหารและยา (ทว) - 2

เภสัชกร-พรก (ชช.เฉพาะ) - 2

นักวิชาการอาหารและยา (ชช.เฉพาะ) - 1

- ศูนย์จัดการเรื่องร้องเรียนและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เภสัชกรรม) ชพ — 41 (ขรก. 13, พรก. 4, ลจป. 0, ลจม. 24)
- กองความร่วมมือระหว่างประเทศ (เภสัชกรรม) ชพ — 12 (ขรก. 8, พรก. 1, ลจป. 0, ลจม. 3)
- กองนโยบายแห่งชาติด้านยา (เภสัชกรรม) ชพ — 36 (ขรก. 22, พรก. 0, ลจป. 0, ลจม. 14)
- กลุ่มตรวจสอบภายใน — 6 (ขรก. 3, พรก. 2, ลจป. 0, ลจม. 1)
- กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร — 6 (ขรก. 3, พรก. 2, ลจป. 0, ลจม. 1)
- กองเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เภสัชกรรม) ชพ — 6 (ขรก. 3, พรก. 0, ลจป. 0, ลจม. 3)
- กองประเมินวิชาการผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เภสัชกรรม) ปก/ชก/ชพ — 9 (ขรก. 6, พรก. 0, ลจป. 0, ลจม. 3)
- ศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศ (เภสัชกรรม) ชพ — 27 (ขรก. 8, พรก. 5, ลจป. 0, ลจม. 14)
- กองกฎหมาย — 25 (ขรก. 14, พรก. 3, ลจป. 0, ลจม. 8)
- สำนักงานเลขานุการกรม ผู้อำนวยการ สูง — 103 (ขรก. 39, พรก. 12, ลจป. 1, ลจม. 51)
- กองควบคุมเครื่องมือแพทย์ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง — 102 (ขรก. 56, พรก. 8, ลจป. 1, ลจม. 37)
- กองควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง — 152 (ขรก. 88, พรก. 4, ลจป. 0, ลจม. 60)
- กองควบคุมวัตถุเสพติด ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง — 180 (ขรก. 59, พรก. 8, ลจป. 0, ลจม. 41, พนักงานเงินทุนฯ 55, ลจป.เงินทุนฯ 17)
- กองด่านอาหารและยา ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง — 178 (ขรก. 79, พรก. 16, ลจป. 0, ลจม. 83)
- กองผลิตภัณฑ์สมุนไพร ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) ต้น — 84 (ขรก. 32, พรก. 10, ลจป. 1, ลจม. 41)
- กองผลิตภัณฑ์สุขภาพนวัตกรรมและการบริการ ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) ต้น — 61 (ขรก. 22, พรก. 3, ลจป. 0, ลจม. 36)
- กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง — 52 (ขรก. 25, พรก. 4, ลจป. 0, ลจม. 23)
- กองยา ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (เภสัชกรรม) สูง — 229 (ขรก. 139, พรก. 6, ลจป. 1, ลจม. 83)
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน ผู้อำนวยการ สูง — 66 (ขรก. 44, พรก. 5, ลจป. 0, ลจม. 17)
- กองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง — 63 (ขรก. 43, พรก. 4, ลจป. 2, ลจม. 14)
- กองอาหาร ผู้อำนวยการเฉพาะด้าน (วิชาการอาหารและยา) สูง — 242 (ขรก. 125, พรก. 14, ลจป. 1, ลจม. 102)

ระดับ	บส	บต	ทว	ชช	อส	อต	ชพ	ปก/ชก/ชพ	ปก/ชก	อว	ปง/ชง	รวม	พรก	ลปจ	ลจม	พนักงานเงินทุนฯ	ลจป.เงินทุนฯ
จำนวน	1	3	2	12	10	2	156	21	575	6	49	**837**	114	7	659	55	17

หมายเหตุ : [- - -] หมายถึง ไม่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

แผนที่ยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรหลักด้านคุ้มครองผู้บริโภคและส่งเสริมผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เพื่อประชาชนสุขภาพดี

พันธกิจ :
๑. ยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองผู้บริโภคให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับแนวทางสากล
๒. ควบคุมกำกับผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เป็นไปตามกฎหมาย มีคุณภาพ ความปลอดภัย ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล
๓. เพิ่มศักยภาพของผู้บริโภค และผู้ประกอบการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ
๔. เสริมสร้างความมั่นคงด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพของประเทศ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ ทั้งในสภาวะปกติและฉุกเฉินหรือวิกฤติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ระบบคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นมาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ความมั่นคงของผลิตภัณฑ์สุขภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ศูนย์กลางผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นเลิศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ องค์กรสมรรถนะสูงด้วยนวัตกรรมและดิจิทัล

ประสิทธิผล

- R๑. ผู้บริโภคปลอดภัย
- R๒. ผู้บริโภคมีความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกต้องและสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้
- R๓. ผลิตภัณฑ์สุขภาพเพียงพอ
- R๔. ผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์สุขภาพมีศักยภาพ
- R๕. องค์กรสมรรถนะสูง

คุณภาพการให้บริการ

- S๑. เพิ่มการเข้าถึงของผลิตภัณฑ์สุขภาพที่จำเป็น
- S๒. เพิ่มความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ประสิทธิภาพ

- M๑. พัฒนารูปแบบการคุ้มครองผู้บริโภคที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
- M๒. ยกระดับระบบงานและการบริหารจัดการทรัพยากรด้วยนวัตกรรมหรือดิจิทัล

พัฒนาองค์กร

- C๑. บริหารทุนมนุษย์และพัฒนาศักยภาพของบุคลากร
- C๒. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิชาการและพัฒนาวิจัยนวัตกรรม
- C๓. เพิ่มขีดความสามารถด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ภารกิจ นโยบายและยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีชื่อย่อที่ประชาชนทั่วไปคุ้นเคยมากที่สุดว่าอะไร

ก. อย. ข. สธ. ค. สสจ. ง. อภ.

เฉลย : ก. อย. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ใช้อักษรย่อว่า อย. ส่วน สธ. หมายถึง กระทรวงสาธารณสุข และ อภ. หมายถึงองค์การเภสัชกรรม

2. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นส่วนราชการที่อยู่ภายใต้กระทรวงใด

ก. กระทรวงมหาดไทย ข. กระทรวงสาธารณสุข

ค. กระทรวงพาณิชย์ ง. กระทรวงอุตสาหกรรม

เฉลย : ข. กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เป็นส่วนราชการระดับกรมที่สังกัดอยู่ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่หลักในการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพต่าง ๆ

3. ข้อใดกล่าวถึงภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ครอบคลุมที่สุด

ก. จัดจำหน่ายยาให้ประชาชนทั่วประเทศ

ข. ผลิตยาและเวชภัณฑ์ให้แก่โรงพยาบาลของรัฐ

ค. กำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพให้มีคุณภาพ ประสิทธิผล และความปลอดภัย

ง. ตรวจรักษาผู้ป่วยที่ได้รับอันตรายจากอาหารและยา

เฉลย : ค. ภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) คือ การคุ้มครองผู้บริโภคโดยการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เช่น อาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน) ให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย และมีสรรพคุณตามที่อ้างไว้

4. แนวคิดสำคัญที่สุดที่อยู่เบื้องหลังการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาคือข้อใด

ก. การเพิ่มรายได้ให้แก่ภาครัฐ

ข. การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของประชาชน

ค. การเพิ่มยอดส่งออกสินค้าไทย ง. การลดจำนวนผู้ประกอบการในตลาด

เฉลย : ข. หัวใจสำคัญและเป้าหมายสูงสุดในการดำเนินงานของ อย. คือ "การคุ้มครองผู้บริโภค" เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนชาวไทยจะได้บริโภคและใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เช่น อาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์) ที่มีความปลอดภัย มีคุณภาพและมีประสิทธิผลสมตามความมุ่งหมาย

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

5. ข้อใดสะท้อนแนวคิดของ “วิสัยทัศน์” ของหน่วยงานราชการได้ถูกต้องที่สุด

ก. งานที่เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติในแต่ละวัน

ข. ภาพอนาคตที่หน่วยงานต้องการก้าวไปให้ถึง

ค. รายละเอียดงบประมาณประจำปี ง. กฎหมายที่ให้อำนาจแก่หน่วยงาน

เฉลย : ข. "วิสัยทัศน์" (Vision) คือ การกำหนดเป้าหมายระยะยาวหรือภาพความสำเร็จในอนาคตที่องค์กรมุ่งหวังจะไปให้ถึง เพื่อเป็นเข็มทิศทิศทางในการกำหนดพันธกิจและกลยุทธ์ต่าง ๆ ของหน่วยงาน

6. หากกล่าวว่า “อย. มุ่งเป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อมั่นในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ” ข้อความดังกล่าวมีลักษณะใกล้เคียงกับข้อใดมากที่สุด

ก. วิสัยทัศน์ ข. ขั้นตอนปฏิบัติงาน

ค. งบประมาณรายจ่าย ง. คำบรรยายลักษณะงาน

เฉลย : ก. วิสัยทัศน์

ข้อความที่ระบุว่า "มุ่งเป็นองค์กรที่..." เป็นการแสดงถึงความมุ่งหวัง เป้าหมายสูงสุด หรือภาพความสำเร็จในอนาคตที่องค์กรต้องการจะไปให้ถึง ซึ่งตรงกับความหมายของ "วิสัยทัศน์" (Vision) อย่างชัดเจน (และข้อความนี้ก็สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ อย. ใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรด้วย)

7. ข้อใดมีลักษณะเป็น “พันธกิจ” ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามากที่สุด

ก. เป็นองค์กรชั้นนำในระดับสากล

ข. กำกับ ตรวจสอบ และเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพเพื่อคุ้มครองประชาชน

ค. เป็นหน่วยงานที่ประชาชนเชื่อมั่นมากที่สุด ง. มีระบบราชการที่ดีที่สุดในเอเชีย

เฉลย : ข. "พันธกิจ" (Mission) คือ กรอบการดำเนินงาน หน้าที่ หรือสิ่งที่องค์กร "ต้องทำ" เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ ดังนั้นพันธกิจมักจะขึ้นต้นด้วยคำกริยาที่แสดงถึงการกระทำ เช่น กำกับดูแล ตรวจสอบ เฝ้าระวัง ส่งเสริม หรือพัฒนา เป็นต้น

8. ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับพันธกิจข้อใดถูกต้องที่สุด

ก. วิสัยทัศน์เป็นรายละเอียดมากกว่าพันธกิจ

ข. พันธกิจเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อไปสู่วิสัยทัศน์

ค. วิสัยทัศน์และพันธกิจมีความหมายเหมือนกันทุกประการ

ง. พันธกิจใช้เฉพาะหน่วยงานเอกชน

เฉลย : ข. วิสัยทัศน์ (Vision) คือ "เป้าหมาย" หรือภาพความสำเร็จในอนาคตที่องค์กรต้องการจะเป็น (จุดหมายปลายทาง) ส่วน พันธกิจ (Mission) คือ "สิ่งที่ต้องทำ" หรือแนวทาง/ภารกิจหลักที่องค์กรจะต้องปฏิบัติในปัจจุบัน เพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรก้าวไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ในวิสัยทัศน์ได้สำเร็จ (วิธีการเดินทาง)

9. ข้อใดเป็นการปฏิบัติภารกิจของ อย. ในลักษณะ “ก่อนผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด”

ก. ตรวจสอบข้อร้องเรียนจากผู้บริโภค

ข. ประเมินและพิจารณาอนุญาตผลิตภัณฑ์ตามกฎหมาย

ค. เรียกคืนผลิตภัณฑ์ที่พบปัญหา

ง. แจ้งเตือนภัยประชาชนหลังพบผลิตภัณฑ์อันตราย

เฉลย : ข. การปฏิบัติภารกิจของ อย. แบ่งออกเป็น 2 ระยะหลัก ๆ คือ

1. การควบคุมก่อนออกสู่ตลาด เป็นการป้องกันล่วงหน้า โดย อย. จะทำการประเมินข้อมูลวิชาการ ตรวจสอบสถานที่ผลิต/นำเข้า และพิจารณาอนุญาตหรือขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ (เช่น การออกเลข อย.) เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐาน "ก่อน" ที่จะอนุญาตให้วางจำหน่ายถึงมือประชาชน ซึ่งตรงกับข้อ ข.
2. การเฝ้าระวังหลังออกสู่ตลาด เมื่อผลิตภัณฑ์วางจำหน่ายแล้ว อย. จะยังคงติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตัวเลือกข้อ ก. (ตรวจสอบข้อร้องเรียน) , ค. (เรียกคืนผลิตภัณฑ์) และ ง. (แจ้งเตือนภัย) ล้วนเป็นการดำเนินงานในระยะที่ผลิตภัณฑ์ได้ออกสู่ตลาดไปแล้วทั้งสิ้น

10. ข้อใดเป็นตัวอย่างของการกำกับดูแล “หลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด”

ก. การพิจารณาคำขออนุญาตก่อนจำหน่าย

ข. การประเมินเอกสารประกอบการขึ้นทะเบียน

ค. การสุ่มเก็บผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดเพื่อตรวจสอบ

ง. การกำหนดคุณสมบัติผู้ยื่นคำขอ

เฉลย : ค. การกำกับดูแล "หลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด" คือ การเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับอนุญาตและกำลังวางจำหน่ายอยู่ เพื่อดูว่าผู้ประกอบการยังคงรักษาคุณภาพและมาตรฐานตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้หรือไม่ การลงพื้นที่สุ่มเก็บตัวอย่างสินค้าจากท้องตลาดมาตรวจวิเคราะห์จึงเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการนี้

11. หากพบผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน สิ่งใดสอดคล้องกับบทบาทของ อย. มากที่สุด

ก. เพิกเฉยจนกว่าจะเกิดผู้เสียหายจำนวนมาก

ข. เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยง และดำเนินมาตรการตามกฎหมาย

ค. ส่งเรื่องให้ผู้ประกอบการตัดสินใจเองทั้งหมด

ง. รอให้ศาลมีคำสั่งก่อนจึงเริ่มตรวจสอบ

เฉลย : ข. บทบาทสำคัญของ อย. ในด้านการคุ้มครองผู้บริโภค คือ การเฝ้าระวังความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง หากพบหรือมีเหตุต้องสงสัยว่าผลิตภัณฑ์ใดอาจเป็นอันตราย อย. มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องเข้าไปตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและดำเนินมาตรการจัดการทันที เช่น การอายัดสินค้า สั่งระงับการผลิต/จำหน่าย เรียกคืนผลิตภัณฑ์ หรือประกาศเตือนภัยให้ประชาชนทราบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

12. ข้อใด ไม่ใช่ ลักษณะภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ก. กำกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์สุขภาพ ข. เฝ้าระวังความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์

ค. ส่งเสริมความรู้แก่ผู้บริโภค ง. ให้บริการตรวจรักษาโรคทั่วไปแก่ประชาชน

เฉลย : ง. การให้บริการตรวจและรักษาโรคเป็นบทบาทหน้าที่ของแพทย์ในโรงพยาบาล สถานพยาบาล หรือคลินิกต่าง ๆ ส่วนภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จะเน้นไปที่การบริหารจัดการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพเป็นหลัก ซึ่งครอบคลุมทั้ง

ข้อ ก. การกำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์สุขภาพก่อนออกสู่ตลาด

ข้อ ข. การเฝ้าระวังความปลอดภัยหลังผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด

ข้อ ค. การส่งเสริมและให้ความรู้แก่ผู้บริโภคเพื่อให้สามารถเลือกซื้อและใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

13. การควบคุมโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพมีวัตถุประสงค์สำคัญที่สุดในข้อใด

ก. ป้องกันไม่ให้มีการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการ

ข. ทำให้ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดมีราคาเท่ากัน

ค. ป้องกันการโฆษณาที่เป็นเท็จ เกินจริง หรือทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด

ง. เพิ่มรายได้จากค่าธรรมเนียมโฆษณา

เฉลย : ค. วัตถุประสงค์หลักในการควบคุมการโฆษณาผลิตภัณฑ์สุขภาพของ อย. คือ การ "คุ้มครองผู้บริโภค" ด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาโอ้อวดสรรพคุณเกินจริง หรือหลอกลวงให้หลงเชื่อในทางที่ผิด ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพหรือทำให้เสียโอกาสในการรักษาโรคที่ถูกต้อง

14. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามากที่สุด

ก. อาหาร ยา เครื่องสำอาง และเครื่องมือแพทย์

ข. รถยนต์ บ้าน และที่ดิน ค. โทรศัพท์มือถือและคอมพิวเตอร์

ง. เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านทุกประเภท

เฉลย : ก. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) มีภารกิจหลักในการกำกับดูแล "ผลิตภัณฑ์สุขภาพ" (Health Products) เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของผู้บริโภค ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้การดูแลของ อย. ได้แก่ อาหาร , ยา , เครื่องสำอาง , เครื่องมือแพทย์ , วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน (เช่น ยาฉีดยุง น้ำยาล้างห้องน้ำ) และวัตถุเสพติดที่ใช้ทางการแพทย์

15. เหตุใดการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพจึงต้องดำเนินการทั้งก่อนและหลังออกสู่ตลาด

ก. เพื่อเพิ่มจำนวนขั้นตอนทางราชการ

ข. เพราะการอนุญาตก่อนจำหน่ายเพียงอย่างเดียวไม่สามารถรับประกันความปลอดภัยตลอดอายุผลิตภัณฑ์

ค. เพื่อเพิ่มค่าธรรมเนียมแก่ผู้ประกอบการ

ง. เพราะกฎหมายกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ทุกชนิดต้องตรวจทุกวัน

เฉลย : ข. แม้ว่าผลิตภัณฑ์จะผ่านการตรวจสอบและได้รับอนุญาต (ขึ้นทะเบียน/ได้เลข อย.) ไปแล้วในขั้นตอนก่อนออกสู่ตลาด แต่ในความเป็นจริงอาจเกิดความเสี่ยงหรือปัญหาขึ้นได้ในภายหลัง เช่น

- กระบวนการผลิตในล็อตต่อๆ มาไม่ได้มาตรฐานตามที่เคยขออนุญาตไว้
- มีการลักลอบผสมสารอันตรายลงไปในภายหลัง
- สภาพการจัดเก็บหรือการขนส่งทำให้ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพก่อนวันหมดอายุ
- พบอาการแพ้หรือผลข้างเคียงใหม่ๆ เมื่อมีผู้ใช้เป็นวงกว้างมากขึ้น

ดังนั้น อย. จึงจำเป็นต้องมีการกำกับดูแล "หลังออกสู่ตลาด" (เช่น การสุ่มตรวจสินค้าในท้องตลาด การรับเรื่องร้องเรียน) ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์จะยังคงมีความปลอดภัยและมีคุณภาพตลอดไป

16. เหตุผลสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต้องแบ่งโครงสร้างการทำงานออกเป็นกองหรือหน่วยงานเฉพาะด้านคืออะไร

ก. เพื่อเพิ่มตำแหน่งผู้บริหาร

ข. เพื่อให้แต่ละหน่วยรับผิดชอบภารกิจที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน

ค. เพื่อให้หน่วยงานทำงานแยกจากกันโดยสิ้นเชิง

ง. เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้กฎหมายกลาง

เฉลย : ข. ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ อย. มีความหลากหลายมาก เช่น อาหาร ยา เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัตถุอันตราย ซึ่งแต่ละประเภทมีรายละเอียดทางวิชาการ มาตรฐานความปลอดภัย และกฎหมายที่ใช้ควบคุมแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง การแบ่งโครงสร้างออกเป็นกองเฉพาะด้าน (เช่น กองยา , กองอาหาร , กองควบคุมเครื่องสำอาง) จึงช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (เช่น เภสัชกร นักวิทยาศาสตร์การอาหาร) สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาอนุญาต กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาได้อย่างเจาะจง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักวิชาการของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

17. ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเรียกว่าอะไร

ก. ปลัดสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ข. เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

ค. ผู้ว่าการสำนักงานอาหารและยา ง. อธิบดีกรมอาหารและยา

เฉลย : ข. เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา

แม้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จะมีฐานะเป็นส่วนราชการระดับ "กรม" สังกัดกระทรวงสาธารณสุข แต่ชื่อตำแหน่งของผู้บริหารสูงสุด หรือหัวหน้าส่วนราชการของหน่วยงานนี้ จะถูกเรียกว่า "เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา" (ไม่ได้ใช้คำว่า อธิบดี เหมือนกรมอื่น ๆ ทั่วไป)

18. ข้อใดสะท้อนหลักการบริหารงานของหน่วยงานกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพได้ดีที่สุด

ก. ตัดสินใจตามความนิยมของสังคมเป็นหลัก

ข. ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล วิชาการ กฎหมาย และการประเมินความเสี่ยง

ค. ให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการมากกว่าประชาชนเสมอ

ง. อนุญาตผลิตภัณฑ์ทุกชนิดเพื่อเพิ่มการแข่งขัน

เฉลย : ข. หน่วยงานกำกับดูแลผลิตภัณฑ์สุขภาพ (เช่น อย.) มีหน้าที่หลักในการคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชน ดังนั้นการพิจารณาอนุญาต การกำหนดมาตรฐานหรือการบังคับใช้มาตรการใด ๆ จึงต้องยึดหลักวิทยาศาสตร์ ข้อมูลทางวิชาการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) อย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความปลอดภัยของผู้บริโภคและการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

19. ข้อใดอธิบายความหมายของ “ยุทธศาสตร์” ได้ถูกต้องที่สุด

ก. กิจกรรมประจำวันที่เจ้าหน้าที่ทำเหมือนเดิมทุกวัน

ข. แนวทางสำคัญที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

ค. ระเบียบการลาของข้าราชการ ง. รายละเอียดการเบิกจ่ายเงินเดือน

เฉลย : ข. "ยุทธศาสตร์" (Strategy) คือ แผนภาพรวม แนวทาง หรือกลยุทธ์สำคัญที่องค์กรกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน และมุ่งไปสู่เป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่องค์กรตั้งไว้ได้อย่างสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

20. หาก อย. นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการยื่นคำขออนุญาตและติดตามสถานะ ควรจัดอยู่ภายใต้แนวคิดใดมากที่สุด

ก. การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและประสิทธิภาพการให้บริการ

ข. การลดความโปร่งใสในการทำงาน ค. การรวมศูนย์อำนาจโดยไม่จำเป็น

ง. การจำกัดประชาชนในการเข้าถึงบริการ

เฉลย : ก. การนำระบบดิจิทัลมาใช้ (เช่น ระบบ e-Submission สำหรับยื่นคำขอและติดตามสถานะ) เป็นการยกระดับการให้บริการของภาครัฐให้มีความสะดวกรวดเร็ว ลดขั้นตอน ลดการใช้กระดาษ และช่วยให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้นจากทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการให้บริการประชาชน ส่วนตัวเลือกอื่น ๆ ล้วนเป็นผลลบที่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการนำเทคโนโลยีมาใช้พัฒนาองค์กร

----------✍

พระราชบัญญัติ

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐

เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้อมูลข่าวสาร" หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

"ข้อมูลข่าวสารของราชการ" หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

"หน่วยงานของรัฐ" หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

"เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

"ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล" หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น

การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔/ตอนที่ ๔๖ ก/หน้า ๑/๑๐ กันยายน ๒๕๔๐

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

"คนต่างด้าว" หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยและนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

(๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน

(๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน

(๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ

(๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้ ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้วหรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้วหรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบุบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดหาให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอหากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒
ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าการมีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีรักษามิให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ แล้วแต่กรณี

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ตาม จะต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดแม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดตามกฎหมายใด ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใดเพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิตร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓
ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่มิให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

(ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้

(ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

(ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

(ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล

(จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล

(ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้โดยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติหรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้

บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น

และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่เป็นจริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใด ๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลที่ถึงแก่กรรมแล้วได้

หมวด ๔
เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(๒) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖
คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศหรือการบังคับใช้กฎหมาย